

Projektnamn: Lathund vid elavbrott

Projektidé och utförande:

När det blir elavbrott vänds tillvaron snabbt upp och ner.

El är en självklar produkt som vi alltid har tillgång till oavsett var vi än befinner sig i Sverige. Leveranssäkerheten i de svenska elnäten är mycket hög i normala fall. Detta har gjort att vi som elanvändare förväntar oss att ha tillgång till el för belysning, matlagning, kommunikation – oavsett hur världen ser ut runt omkring oss. Även vid större naturkatastrofer och oväder så förväntar vi oss att ha tillgång till el.

El är inte längre bara en ”produkt” utan en ”nödvändighet” i det dagliga livet. Vi använder ofta el utan att vi ens tänker på det.

Det moderna samhället med dess stora beroende av elektricitet och energi har visat sig vara väldigt sårbart. Ett längre strömavbrott orsakar kaos och tumult. Längre elavbrott slår hårt mot oss alla.

Men på marknaden finns flera produkter som gör att du varken behöver frysa eller svälta.

Kartlägg vad du behöver!

Det finns ett flertal reservverk på marknaden. Erfarenheterna efter stormen Gudrun visar att många som köpte/hyrde små enkla reservverk fick problem. Överbelastning var ett mycket vanligt förekommande fenomen. Många körde på maxeffekt under långa perioder vilket medförde att reservverken kollapsade. Köp därför ett reservverk med rätt effekt för ditt behov.

En allmän rekommendation är att kunden kartlägger vilka apparater och utrustningar han/hon vill koppla in mot reservverket. Och att man därefter räknar ihop den totala effekt som dessa förbrukar och investerar i ett reservverk som har en effektkapacitet på minst 30 procent mer än behövd effekt. I de allra flesta fall innebär detta att man behöver ett trefas reservverk för att klara dessa behov.

Reservkraftsbrytare

Det finns idag speciellt avpassade omkopplare att köpa för portabla reservkraftverk. Här följer några uppgifter om dessa:

Kapslad och låsbar av polykarbonat. 3-polig eller 4-polig med intag,

Komplett med hjälpkontakt, automatsäkringar och signallampa 230V grön för återvändande nätspänning. Jord- och nollplint.

Intaget för 63A är blockerad med låsbar lucka.

Kapslingsklass IP 65.

Nödströmsanläggningar

Även utan reservverk kan man kanske lösa sin uppvärmning.

Det finns i dag små enkla backup-driftsystem för att driva exempelvis cirkulationspumpen i ett värmesystem. Dessa är ofta baserade på en batteribackup med hjälp av vanliga bil- eller fritidsbatterier.

Nödströmsanläggningar finns med 150W, 350W, 600W och 1000W.

Småskalig vindkraft

Småskaliga vindkraftverk kan kanske vara en bra lösning för att producera egen el vid exempelvis elavbrott. Uppförande av vissa av dessa verk kräver inte något bygglov.

Nätanslutna solcellsanläggningar

Även solcellsanläggningar kan vara av intresse för att producera egen el vid elavbrott, här följer lite uppgifter om dessa:

Nätanslutning av solceller direkt mot nätet i hemmet. Solenergi, 230 V direkt in i ditt hem, går rakt in efter mätaren. Känner själv av att där är ström på nätet och kopplar upp sig och börjar ladda.

Producerar upp till 550 W, 230 V växelström när solen lyser.

Dieselmåner

Med hjälp av en dieseldriven kamin får man en driftsäker och tillförlitlig värmekälla.

Den blir relativt billig i drifhänseende därför att den drivs med diesel.

Dieselmånerna använder utomhusluften som förbränningsluft och leder ut gaserna genom väggen tillbaka. Inga avgaser avges därför ej inomhus.

Det finns i dag oljekåner för 12V drift och dessa är en helt ny lösning av uppvärmning utanför elnåtet. Elförbrukningen är så låg att solcellspaneler räcker för drift och laddning av batterier.

Vedkamin/kökspannan

Vedkåner eller kökspannor av gjut-jårn var förr vanliga i många kök. De har i dag moderniserats och kan även vara en bra lösning för värmehållning och matlagning vid elavbrott.

Övrigt att tänka på

I det fall att man blir tvungen att lämna/överge sin fastighet av någøt skål så bör man tänka på att tappa ur vattenburna värmesystem och vattenledningar i fastigheten. Dessa kan annars frysa sönder och orsaka stora skador på fastigheten. Håll koncentrerad spolarvåtska eller glykol i alla avlopp så att dessa inte fryser sönder.

Administrativa lösningar

Att inventera tekniska lösningar är ett sätt att förbereda sig för elavbrott. Ett annat sätt är att se om beredskapen kan höjas genom att lyfta frågan i andra sammanhang. Ett sätt är att engagera sig i exempelvis Civilförsvarsförbundet ett annat att tala med energileverantör eller försäkringsbolag.

Bor du i lägenhet bör du ta upp energiberedskapen med till exempel förvaltare eller bostadsrättsföreningens styrelse.

Resultat (vad lärde vi oss?):

De senaste årens elavbrott har visat att vi som elanvändare, stor eller liten, är mycket sårbara när vi blir utan elförsörjning.

Som elanvändare har du ett eget ansvar för att klara ett elavbrott. Du är inte garanterad el, enligt lag, vare sig du bor på landsbygd eller i tätort. Därför behöver du förbereda dig. Men kan små förberedelser spela någon roll för mig, kanske du frågar dig?

Svaret finns i en rapport från Civilförsvarsförbundet, daterad den 21 januari 2005. I den generalsekreterare, Anders M. Johansson: ”Under de omfattande elavbrotten efter stormen Gudrun kan vi på fältet se hur enkla förberedelser på hushållsnivå ger upphov till skillnader i livskvalitet jämfört med hushåll som inte haft någon egen krisberedskap.”

Projektet försöker skapa en lathund som ska göra det lättare för alla att förbereda sig inför nästa elavbrott.

Bilder och downloads:

Kontaktuppgifter:

roger.gunnarsson@energikontor-so.com